

BÉKÉS

VEGYES TARTALMU HETILAP.

Szerkesztőségi iroda:

Dobay János könyvnyomdája,
saját házában.

Kiadó hivatal:

Winkle Gábor könyvnyomdája,
főter, Prág-ház.

Megjelen
hetenként egyszer,
minden vasárnap.

Előfizetési díj:

Három hóra . . . 1 ft
Hat hóra . . . 2 ft
Kilencz hóra . . . 3 ft
Egy évre . . . 4 ft

Hirdetések felvételnek Gyulán Winkle Gábornál és a szerkesztőségénél. — Hirdetési díj: 50 szóig egyszeri hirdetésnél 60 kr., 100 szóig 1 frt., kétszeri hirdetésnél 25%, háromszori hirdetésnél 50% elengedés. — Nagyobb hirdetéseknek méltányos árelengedés. — Nyiltér Garmondsora 10 kr.

A védgátokról.

(Folytatás.)

Ezen eszme, és az Endrőd községi töltések visszavezetnek a dobozi eseményre, és önkénytelenül fölmerül a kérdés: nem lett volna-e okszerű? és nem lett volna-e kötelességük az érdekelteknek a f. é. árvíz előtt gondoskodni védgátjaikról? s azok kiépítését bármi áldozattal is eszközölni? éppen úgy, mint a halásztelki érdekelttség teljesítése, és teljesíti.

Az előadott intézkedések nyomán felemlitem, hogy ezen alsó-körösi társulatoknál a gátak fenntartására is különös gond fordítottatik, de annak részletes ismertetése alig érdekelné a felsőbb vidéket. Egyedül tehát a védgátak legeltetése- és azoknak marhákali bitangolásáról kívánok néhány szót elmondani.

Ha egy — pár ezer frt értékű tisztán kimeszelt ház falát pajzán gyermekek sárral bemocskolják: általános a boszankodás, hogy milyen kár volt a szép falat bemocskolni; de hát ha a védgátakat nedves időben marhával járatták, birkával vágatták, vagy éppen sertésekkel is feltúratták, azt az emberek közömbösen veszik, pedig a védgát értéke sokszorosan túlhaladja egy egyszerű ház értékét; e mellett a házfal mocskaik néhány meszelőhuzással néhány percz alatt el lehet távolítani, míg a védgátakon minden kitaposott

tügyökérral hosszú idő, esetleg egy egész év vesz el a gátra nézve, mely veszélyt csak is a jövő év kárpótolhatja. De minthogy a védgátak nincsenek oly szépen kimeszelve, mint a lakóházak, embereink nem szokták, és nem tudják azokat kellően méltányolni.

Egy erélyes uradalmi tiszt a rakonczátlannul szófogatatlan cselédet saját tiszt kezeivel derekasan megütögel, sőt — kedélyes variatio végett — még a fejét is beveri; de ha azt látja, hogy a védgátakat ugyan azon cseléd mindentéle marhával korlátlanul bitangolja: arra éppen úgy, mint ha az a Körös közepén történnék, rá sem hederít; pedig a bitangolással esetleg több kár okozatik az uradalomnak, mint a megfenyített cseléd renyhésége által.

Ennek oka az, mert a mi embereink nem szokták még meg, a védgátak községi foutságát kellően mérlegelni; nem tudják talán kombinálni, hogy a védgátak építésénél egy lécz nem állittatik fel, egy karó nem veretik le, de sőt egy hancsik sem ásatik tudományos ismereteken alapuló számítás nélkül; és végre nem veszik figyelembe különösen azt, hogy a begyepesedett és megkeményedett felső réteg oly kincse, és oly hatályos vértje a védgátoknak, melyeket kézi munkával vagy éppen nem, vagy csak óri-

ási költségekkel lehetne elő- és helyreállítani.

A ki már belátja azt, hogy a begyepesedés mily fontos tényező a védgátakon, — különösen védelmi tekintetben, — az teljes mértékben tudja méltányolni azon magas állásu egyének eljárását, kiknek a gátrendőrségről alkotott 1871-ik évi 40. t. cz. szerkesztésében befolyásuk volt, mely különösen a 14. §-ban a védgátak conservatioját a törvény védelme alá helyezi. Ezen szakasz jótékonyágát e sorok írója oly szigorú lelkiismeretességgel és hűséggel érvényesítette, (s ezt ajánlja kartársainak is,) hogy a többek között egyik mivelte lelkiismeretesen elnöke majorjához tartozó renyhe cselédet sem kímélte, hanem azt a járásbíró elé idéztette, igen jól tudván, hogy ilyenek ellenében — a Beszédes philosophiájával — csak draszticus eljárás képes a tilalom tekintélyét érvényesíteni.

Az előadottakból kitűnik azon rendszer, mely a kákafoki és halásztelki védgátaknál életbe léptetve lett; kitűnik az áldozat, melyet az érdekeltek önbiztonságuknak készséggel meghoztak, és kitűnik az eljárás, melyel e sorok írója feladatát megoldani törekedett.

Mindezt teljes siker koszorúzza; mert a védgátak a f. é. rendkívüli árvíz miatt sehol lényeges sérülést nem szenvedtek, sőt találatnak — különösen a halásztelki gátakon — több ezer

öl hosszasságú begyepesedett vonalok, melyeket a szélvész — mint fentebb is említve volt — meg nem sértettek; és megnyerte az érdekeltség azt a nyugalmat, melynél többet — szerintem — kívánni sem lehet, mert a közelebbi 12 év alatt, mióta alólírott e védgátakat gondozza, soha — a legnagyobb árvizek alkalmával — hatósági segédkezés igénybe nem vétetett, sőt még csak azt sem tudta senki, hogy a gátakon védelmi munkálatok tétetnek.

Mint említve volt, a kákafoki és halásztelki védgátak ez előtt mintegy 30 évvel építettek, tehát azt lehet elvenni, hogy azok már megtömrült építmények lévén, fenntartásuk kevés gondot igényel. Az minden esetre áll, hogy az ismertetett védgátak megszállás alapja a védelmet lényegesen megkönnyíti. De nem alkalmazható ezen észrevétel az endrőd-túri társulat védgátjaira; — és még ezeket kell egy pár szóval megismertetnem.

A nevezett társulat alakult 1869-ben, de ezen évben töltéseiből semmit, 1870-ben is a víz magas állása miatt lényegtelen csekélységet építhetett, és csak 1871-ben sikerült a védgátakat bekötni, de nem bevégezni. Egy kis ideiglenes töltésvonal pedig téli időben tagyos alapra fagyos anyagból építették, csak hogy a közelgető áradást felfogni lehessen. 1872-ben az állandó gátvonalak bevégez-

TÁROZA.

A búbajos dal.

(Elbeszélés.)

Írta: Sipos Sándor.

— Egy éve, hogy Rózával megismerkedtem. Ő a színházi zeneképezde növendéke volt. — Gyönyörű hangja a legszebb reményekre jogosítá nemcsak apját, hanem tanárait is. — Pár év kellett még tanulmányai befejeztéhez s ő szerződötve leendett az operához, mint első rangú énekesnő. — Én az ő hással szemben laktam s így rögtön feltűnt előttem a rendkívül szép hang, mely szobája nyitott ablakából az én lakomba tisztán elhatott — és feltűnt előttem még inkább — bájós alakja, mely oly csábosan járt, kelt, hajlongott, a mint játékaival kísérté dalát. És mind ez csak az utca által volt tölem elválasztva. Kevés idő kellett, hogy legyőzhetlen szerelmet érezsek e tündéri alak iránt — és ifjui ügyességemnek csakhamar sikerült kivívni azon eredményt, hogy vele megismerkedjem, majd nemsokára előtte keblemet kitarjam s viszont szerelmet megnyerjem. — És azután sokáig, hónapokon keresztül a legtisztább boldogság mámorában éltem, mert hisz ő volt az első nő, — ki valóban bírta szívemet, — ő volt első szerelmem tárgya — és ő is azt vallotta, hogy rajtam kívül még senkit sem szeretett és örök hűséget esküdött nekem. Nem

kételkedtem szavaiban, esküjében, hisz oly ifjú leányka volt még, — alig tizenöt éves. — Két hóval ez előtt szüleimet látogattam meg azon czélből, hogy engedélyüket kérjem a Rózával kötendő házasságomhoz. — Beleegyezésüket kinyerve öröm-ittasan siettem vissza a fővárosba hisz most már misem akadályozhatta egybekelésünket, mert még Róza atya sem mondott ellent frigyünknek, pedig ő rideg, számító ember volt. — Oh, mily boldog valék, midőn visszajövetelem után Róza az őszinte szeretet jeleivel fogadott s velem együtt számlálgatta a napokat, midőn majd elválászhatalan egymáséi leendünk. — Már csak egy heti idő volt hátra esküvőnk napjái, midőn az történt, mire képtelenségnek véltem gondolni; s mi elvette eszemet, — mi irtózatot átkokra nyitá meg ajkamat. — Rózáék hirtelen, tudtom nélkül elköltöztek szomszédságomból — és ő, ki első szerelmem volt, kiért éltem, ki bírta lelmem és szívem jobb felét, ő elhagyott szó nélkül és összekelt egy olyan emberrel, kinek felettem nem volt más előnye, mint pénzes szákjai. — Eleinte zokogtam bánatomban; de oly nagy volt fájdalom, hogy könyeim csakhamar elfogytak. Keservem szívemről felszállt agyamra — s ott a boszú rémes eszméje kezdett fejledzeni: többé nem letenni az átkos gondolatról. Mintha valami daemoni hang szüntelen azt suttogta volna fülemben; „Öld meg őt; gyilkold meg őt!” — Ha néha erőm véve magamon, utálattal taszítam el a gyilkosság

gondolatát: a daemon újra suttogott: „ő sem kegyelmezett; ő is megölte boldogságodat!” s szívem jó szózatát újra elnyomta a vak indulat felsivalkodása. — Napokat és éjeket töltöttem el kínos gyötrelmek között. Szívem talált még mentésget Róza számára, ah, mert én szerettem őt akkor is, midőn már elhagyott; de az a daemon — ott a lelkemben már kimondata rá a kegyetlen ítéletet: „Meg kell halnia!” — Sötét gondolataimmal tépelődve, egy este kint bolyongtam az utcákon. Mint álomkóros, céltalanul jártam fel, alá. Mit törődtem én a futkározó embeerekkel, a zsvivajjal, a tolongással, — hisz a belsőmben zúgó vihar felül mult minden külső zajt. — Épen a színház kocsijá bejárása mellett haladtam el, midőn ott hirtelen dicszes fogat állott meg — s belőle Róza lépett ki, honnan egy durva arcvonásu, kaczer fényvel öltözött vén ember segítette le. — Mintha villám ütött volna belém, egy ideig megdermedve maradtam a bejárat előtt, — oh hisz elválásunk óta ma láttam először őt! Végre összeszedve magam, utánuk siettem s jegyet váltva helyet foglaltam egy földszinti zárt széken. — Nem olya:nak találtam Rózákat, milyenek gondoltam. Az előtt viruló arczán — most beteges halványság terült el. Szemeit kékes gyűrűk körítették, mintha sokat sirt volna. Szép ajkai mellett, hol az előtt mindig mosoly derengett, most a bánat vonásai ültek. — Honnan, miért e szomorúság? Talán boldogtalan a hozzá nem méltó férj mellett? Talán érzi már, hogy a szív-

nek nem nyújthat kárpótlást a ragyogó drágakő — és a selyem suhogása nem pótolhatja a szerető szivből jött őszinte hangokat? Sajnálni, szánni kezdtem őt. Hogy is gyűlölhettem volna e pillanatban, hiszen szenvedni látszott! — E perczen feltárlt páholyának ajtaja s hozzá két jól ismert ledér arczán lépett be. — Jól láttam, hogy Róza arczán ekkor mosoly villant meg és hogy aztán a legélénkebb és legvigább társalgást folytatja ama fickókkal. — Most már vijjogott lelkemben a daemon — s én elvakultan rohantam ki a színházból. — Hazza futottam s egy élesre fent kést vettem magamhoz. Első szándékom az volt, hogy a színházban ölöm meg őt, de nyomorult önzésem azt tanácsolta, hogy ne áldozzam fel önmagam is; hogy titokban hajtsam végre a büntetést, hogy silány életemet megmentve élvezhessem a boszu gyönyörét — és így azon gondolatra jöttem, hogy saját lakában gyilkolom meg. Ott bolyongtam hát ama hás előtt — hol Róza lakott férjével — s vártam, mikor jönnek haza. — Kinos órák voltak azok! Nem egyszer önmagamba akartam döfni a kezemben szorongatott kést, de ilyenkor eszembe jutott, hogy ő e tettemet meg sem tudná s ha megtudná is, legfeljebb mosolyogna balgaságomon. — És ami végkép megerősítette ádáz elhatározásomat, az azon örületes féltékenység volt, mely most midőn a két arczlánt láttam páholyába lépni — újra kitört bennem. Nem akartam, nem bírtam elviselni a gondolatot, hogy őt, kit

adott zeneművek műsorát nemcsak az tette érdekessé, hogy a felülmúlhatlan Lisztől játszott a hangversenyző bevezető ügyességgel, emelkedett művészi öntudatossággal egy Telety Lászlónak ajánlott rhapsodiát, Chopintól pedig egy roppant művészi nehézségek gyűjteményét magában foglaló concert-etudet nagy szabotossággal és a kifejezési erővel s árnyéklattal; hanem bemutatta egyszersmind a bécsi zenede sok reményekre jogosító jeles tanítványát, Zinz Sarolta kisasszonyt, ki remek hárfajátékával Godefroiddól, Alvarstól és Zamavától adott elő művészi remekeket oly művészi remekléssel, mely a magasabb igényeket is teljesen és meglepőleg kielégítette. Hogy pedig a fiatal művész ne csak az előadásban, de az önálló alkotásban is megismertesse magát azon közönséggel, mely hozzá gyermekéveitől mostanig annyi szép reményt csatolt, eljársza elterjedt „Aphorismáinak” egy részét, különösen a „törpék harcát” (Gnomon-Kampf) oly biztossággal s kifejezési gazdag árnyalattal, hogy a nagy számu közönség elragadtatással kísérte eme zeneképnek minden meglepőbb fordulatait, s az elismerés tapsaival s koszorúival halmozta el a saját művét értelmező szerzőt. Végül, — talán hogy egyuttal csattanósan bebizonyítsa, mikép a nemes érczen nem fog a rozsdá, s a hazafias szellemben megerősödött magyar Bécsben és mindenütt magyar marad, — sőt tán a honvágy tisztító tüze mellett még inkább válik magyarrá, — játszott a hangversenyző „magyar dalfüzért” melynek főleg rhapsodistikus bevezetése — folyton telhangzott ebből az egykor annyira kedvelt népdal: „Bécs városról nyugotról keletre hidegen fúj a szél, — a nagy közönségnek zenével nem foglalkozó részét is teljesen megnyerte.

Innen bucsúzva a fiatal művész, Békés megye nagyobb községeiben, mint halljuk Gyulán, Csabán, Orosházán, Békésben is rendezett hangversenyt, melyet az általunk átértelmezett folytán bátran ajánlhatni azoknak, kik a művészetet kegyelik.

Benka Gyula,
tanár.

Ujdonságok.

— **A térzene napjai** szaporodni fognak, Farkas Józsi zenekara minden hétfőn zenélni fog a közsétányon.

— **Gyermek-színház.** Bokor gyermek-színház igazgató két előadást tart a színházban, egyiket tegnap tartá, a másik ma lesz.

— **Munkácsi Mihály** megyénkben is széles körben ismert hírneves művész hazánk fia de Marches Helena bárónővel, Luxemburgban a colbachi kastélyban a menyaszszony birtokán e hó 4-én tartá esküvőjét.

— **Nagyváradon** a székesegyházban e hó 13-án csötörtökön nagy gyászmisét tartottak a világsi fegyverletétel szomorú emlékére.

— **A diunye** fogja ez idén minden gyümölcsünket pótolni. Az aprilisi pár napig tartó fagy mindent elvett, s a hosszú, forró nyarat gyümölcs nélkül kelle átelnünk, hanem bőseges kárpótlást fog nyújtani a diunye, mely az idén busásan fog fizetni.

— **Tanay Miklóst** szelnoki kir. törvényszéki díjnokot, az igazságügyminister az óbudai kir. járásbíró mellett bírósági végrehajtóvá nevezte ki.

— **A színészek** eltávoztak közölnk, Holdmezővásárhelyre mentek szerencsét próbálni, nem tudjuk, ha vajon több sikerrel-e, mint nálunk.

— **M.-Berénybe** folyó hó 7-én késő délutáni órákban, a tiszántuli helyét hitvallásu egyházkerület püspöke főtisztelendő Révész Bálint ur, H.-M.-Vásárhelyről hazautaztában — Békésről — több egyházi és világi jeles férfiakból álló kísérettel átrándulván, látogatást tett *Bonyhay Beniamin* egyházmegyei tanácsbíró urnál, és pedig miután nt. Tury Dániel itteni ref. lelkész s egyházi tanácsbíró ural ez útjában már több izben időzött együtt, a nála is tett rövid látogatás végeztével, egyenesen *Bonyhay Beniamin* ur házához hajtottak be.

A püspök ur — itten, a házi ur kitünő

szíves fogadása után, — melyben evang. szlavajku lelkész nt. *Jeszenszky Károly* ur által lelkes szavakban tiszteletteljesen üdvözöltetett, a ki is megható érzéssel fejezte ki — gyönyörűen találó viszonzás által, ezen testvéries megtisztelés valódi értékének átérzését s nagyrabecsülését.

Pár órai kedélyes s barátságos társalgás, s a szerény oszonnát fűszerező pohárköszöntések közötti forró jó kívánatok, s kölcsönös örömmilyánítások után mindkét részről érzékeny bucsuzások közt püspök ur tisztelt kíséretével együtt visszautazott Békésre, kedves emléket hagyván itten, eme valóban ritka s megtisztelő látogatásnak.

△ **A megyei régész- és művelődéstörténelmi** egylet egy küldöttséget menesztett a közoktatásügyi ministerhez, hogy mindazon tárgyakból, melyek a pesti nemzeti muzeumban több példány által képviselvék, egy-egy példányt ajándékozza megyei muzeumunknak. A minister ur igen szívesen fogadta a két egyleti elnök- és a titkárból álló 3 tagu küldöttséget, s biztos kilátásba helyezé a kérelem teljesítését. Hasonlóul kérelmezett az is, hogy az akadémiá kiadványaiból egy-egy példányt nyerne muzeumunk. S ha a muzeum ezen nagybecsü adományokkal gazdagodni fog — érdekesség tekintetében egy vidéki muzeum sem fogja felülmúlni.

△ **Az előbbivel kapcsolatban** fel-említhetőnek tartjuk, hogy noha az aláírási iverk még csak ezután fognak megyszerzte szétküldetni, már is az egyletnek 2 alapító, 49 működő- és 44 pártoló tagja fizette be előre az évi tagsági illetéket. — Megvagyunk győződve, hogy e tekintélyes szám rövid időn még nagyobb leend, s nem fog találkozni a megyében egy férfi vagy nő sem, kinek tehetsége van, és a művelt névre igényt tart, hogy az egyletnek alapító, működő vagy pártoló tagjaul be ne iratná magát.

△ **Városunk szegényeinek** vizsgálató anyyala, özv. gróf Wenckheim Józsefné ő máltósága, a szegény sorsu szorgalmas iskolásgyermekek között, nagyobb mennyiségű és értékes ajándékokat osztá ki. Áldja meg az ég, a nevelésügy iránti élénk érdeklődése, és nemesszivű jóságáért.

△ **Megyénk** szeretetvetsztelt főispánja, ki gyöngélkedése miatt az e hó elején lefolyt évnegyedes gyűlésben sem vehetett részt, már a bajtól teljesen menten érzi magát s jelenleg a Margitsziget üdítő legét élvezi.

△ **Amult számunkban** megjelent egy ujdonságunkra visszatérve, azt illetékes helyről vett tudósítás szerint annyiból vélünk kipótolandónak, hogy az ott említett Krausz-féle házat már épen nem akarja a kath. hitközség iskolának megvenni, mert azoknak, nevezetesen a németvárosi fiu iskolának az iskola tovább építésével, a magyarvárosi leány iskolának pedig a nagy iskolában, egy tanítói lak átalakításával célirányos és állandó helyisége leend. Tanítói laknak inkább megvenné a hitközség a nevezett házat, ha jutányos áron juthatna hozzá.

△ **Torony óránk** végre jár és szeretjük hinni, hogy több heti javítás után végre jól is fog járni. Kívánatos volna azonban, hogyha a vasuti távirda-óra szerint szabályoztatnék, mivel ezáltal a közönség, és különösen az utazni szándékozók biztosan elindulhatnak utánna, nem úgy mint most, hogy néha félóra különbség is van a kettő között.

△ **A szerdán este** tartott térzenén a szeles és hűvös idő dacára is nagy és pedig intelligens közönség volt jelen, s a művészen betanult és előadott „Traviata” operát tapsokkal is jutalmazá, — hanem valamivel több világitás és ülőhely alkalmazása nem ártana; valamint az sem, ha a rendőrök cselédnét nem eresztenének be oda, mert akkor a művelt közönség elmaradzik; végül figyelmeztetjük, hogy az égő szivarok és gyufák gondatlan eldobálót komolyan és szigoruan figyelmeztessék meg ott a közönség előtt, mert egy fiatal hölgynek a ruhájába már a multkor belekapott a tűz.

— **A közoktatásügyi minister** a tanfelügyelőkhöz s ezzel egyidejűleg a megyékhez egy rendeletet bocsátott, mely a népoktatási törvény 59. vagy 67. §-nak végrehajtását szigoruan elrendeli. E szabályok pe-

dig azt tartalmazzák, hogy minden 5000-nél több lakossal bíró község köteles vagy felsőbb nép- vagy polgári iskolát felállítani. A rendelet megyénkbeli következő községeket nevezi meg: Gyoma, Endrőd, Szarvas, Öcsöd, Sz.-András, M.-Berény, Békés, Csaba, Gyula, Orosháza, Tót-Komlós és Körös-Ladány. Szeghalom és Füzes-Gyarmat aligha nem tévedésből nincsenek említve.

— **Csabáról** július 30-ki kelettel egy hosszabb tudósítást vettünk, — melynek közlése azonban időhöz kötöttebb cikkek végett elmaradt: — melyszerint az ottani ifjúság által július 25-én rendezett óvodai bálból az izraeliták ki lettek zárva. — Bár levezelőnk eme tudósítása valóságában nincsen okunk kételkedni, mégis alig hihetjük, hogy a rendező ifjúság — a cél iránti tekintetből is — Csaba városa lakosságának egy vagyonos és tekintélyes részét kizárta volna eme vigalomból, melynek egyedüli célja kellett hogy legyen, a jövedelemnek minél fokozottabb mennyisége; és ha ily tapintatlan eljárás csakugyan tanúsított a rendező ifjúság, akkor méltán megérdemli minden józanabb gondolkozású, a cél iránt figyelmet tanúsító egyének megrovását, mert mi úgy tudjuk, hogy Csaba városa összes közönségének, és nem egyes felekezeteknek akar óvodát létesíteni. — Hogy a dologban kellett valaminek lenni bizonyítja az is, miszerint az óvodára csak 3 frt maradt, már pedig Csaba közönsége jótékony célra nagyobb jövedelmeket nem szokott producálni.

— **Incompatibilitás** a községben. A képviselőház csak közelebb fogadta el, a főrendi ház pedig most tárgyalja az összeférhetlenségi törvényjavaslatot, mely a legszigorubb feltételekhez köti az országos képviselői állást. E szigorból nagyon elérne egy kicsi a községekben is, mennyi kellemetlenség lenné elkerülvén, s mennyivel biztosabban haladhatnánk, ha p. o. felekezeti iskolaszéki tag ha már községi képviselő lehet is, legalább a polgári iskolaszéknek ne lehetne tagja, stb. annyi azonban mindenki előtt világos, hogy kapitányság, főjegyző stb. és zenekar igazgatóság mégis csak incompatibilis.

— **A torna-s tüzoltó egylet** ma egy hete megtartá közgyűlését. Az egylet állapotának megvizsgálására menesztett küldöttség igen fekete színekben festé az egyletnek ugy erkölcsi mint anyagi helyzetét, s a jelen szomorú állapotok előidézését a tisztikar mulasztásainak tudja be. A felolvasott jelentés méltó indignációt keltett, mely többek részéről szavakban is nyilvánult. Átálános volt a meggyőződés, hogy az egylet így tovább nem állhat fenn, a feloldást azonban e közgyűlés az alapszabályok értelmében nem mondhatá ki, de mint látszik csak elodázta, s a mához három hétre tartandó közgyűlésen bizonyosan kifogja mondani. — Nézetünk szerint is az igazgatás lanyhasága, vagy épen hiánya idézte elő azon állapotot, melynek csak feloszlás lehet vége. Nagyon szomorú jelenség az, hogy városunkban az egyleti élet nem tud gyökeret verni, minek egyszerű bár, de természetes oka, hogy vannak közöttünk emberek, kik a legkisebb címet is szeretik neveik előtt vagy után látni, s fitt-fát megmozgatnak, hogy ilyesmire szert tegyenek, mikor aztán egy elnökségre tettek szert, megelőgesznek a címmel, nyugodtan hevernek babéraikon, ez alatt pedig az egylet tönkre, megy, mi nekik aztán csak azért okoz fájdalmat, mert a pünkösdi királysági elnökségük is véget ér.

— **Szarvasról** a tanárvaltozás tárgyában következő közleményt vettük az igazgatótól: Miután Zsilinszky Mihály, a kedvelt tanfő és író — fájdalom marasztalatlant visszavonult: helyébe f. aug. hó 6-án a patronátusi öszves testületek egybehangzó szavazatai által *Chován Károly*, idáig a selmeci lyceum rendes okléveles tanára, lett megválasztva. Chovánt szakirányos készütség s e mellett a fárathatlan tanulás folytonossága, a tudásnak alapossággal és szerénységgel páros sokoldalúsága, korrekte hazafi-érzület s a tanári szent feladat iránt lelkesültség, alkalmazási téren pedig növelési erély s a világs, vonzalmal közlés adománya jellemzik, — merőben oly tulajdonok, melyeknél fogva ő eddigi állomásán, többi közt mint magyar irodalom tanára, általános szép elismeréssel

működött, — s így szülővárosa s anyaiskolája jogositva van csakis a legjobb reményeket csatolni nevéhez.

— **„A Magyarországi és a Nagyvilág”** 32-ik számának tartalma: *Képek: B. Rothschild Anzelm* — Egyetlen hű barát. — A svábhegyi fogaskerekű vasat. — A fedélzet. *Szöveg: B. Rothschild Anzelm*. — M. Flóra urhölgy emléke A halálhoz. (Költ. Horváth Boldizsártól.) — *Marienbaddól II* — A metamorphosis. (Elbeszélés ifj. Ábrányi Kornéltól.) — Szivbeli tartozások. (Regény) Maquet Ágosttól. (Folyt.) Tárcazevel. — Egyetlen hű barát. — A svábhegyi fogaskerekű vasat. — A fedélzet. — Ötven év. (Költ. Beranger után) Farkas Lajostól — Különfélék. — Sakkfeladvány. — Képtalány. — Szerkesztői üzenetek. *Előfizetési díj: Negyedévre 2 frt, 50 kr. Évenként 2 dízes jutalomkép.* — Az 1874-iki évfolyam eddig megjelent számai még kaphatok.

— **A szinkörből.** K. Dóri Judit asszony harmadik fellépte. „Vigjáték házasság nélkül.” I felvonásos vigjáték. Közönség sokkal kisebb számmal, mint a művésznő fellépte jogosan megkövetelhetett. Különben kik jelenvoltak nem volt okuk megbánni. K. Dóri Judit asszonynak kerti jelenete a különböző vallomásokkal szemben oly művészi színezéssel, annyi eredetiséggel s ügyes átmenetű változással volt élénk állítva, hogy mellette még Kulcsár és Tolnay darabosságát is elnéztük. Ezt megelőzte „A pörül járt negédesek” vigjáték a Dálnoki pár mint rendezés, ugy az estét is igen élvezetessé tette ügyes játékkal. — Vasárnap „Egy szó a birodalmi tanácshoz.” Este hét órakor orkán-szerű szél járta be az utcákat, s hűté meg a levegőt annyira, hogy a közönségnek épen nem lehetet kedve e darabot megnézni, s mégis elég szép számmal gyűlt össze az utolsó előadásra. A társulat nagyon rosszul választotta bucsu előadásra e darabot, mely rendezett rendőrséggel bíró városban alig adható elő. — És ezzel az előadások véget értek, s most már H.-M.-Vásárhelyen játszanak, s kívánjuk, hogy több szerencsével mint nálunk, bár az utolsó napokban mégis csak sürribben látogattuk, daczára a kapitányi zenekarvezető térzene rendező törekvésének.

Jegyzéke. A b-gyulai kir. tszék előtt 1874. augusztus 17-én s következő napjain felveendő bftó ügyeknek.

Előadó: Nogáll László tszéki bíró.
Augustus 17.

1100. Cs. Nagy András, nyilvános erőszakosság,

1425. Dávid Mátyás tolvajság.

1431. Kliment János, súlyos testi sértés.

1400. ifj. Szilágyi Mojsza, okirat hamisítás.

Augustus 19.

1757. Bertók János és két társa, sikasztás. és abb. részesség.

1770. Hügyecz György csalás,

Felhívás.

A b-gyulai e. f. tszék részéről az ügymenet gyorsítására, a kézbesítések biztos eszközésére, s ezekből kifolyólag a közönség érdekére tekintettel több előfordult eset alkalmából, a kérelmező felek felhívatnak, miként a peres ügyekben beadványokat nem is említve, mindennemű peren kívüli beadványok külső lapján a kérelmező polgári állása kitüntetessék, a község, az utca s a ház száma, melyben tartózkodnak megnevezessék, s eme megjelölést azon személyekre vonatkozólag is teljesítsék, kik az elintézésről kívülről még értesítendő.

Királyi e. f. törvényszék
Gyulán, 1874. július 12.

Körös Kálmán,
jegyző.

Szerkesztői üzenetek:

— **M.-Berénybe.** A „Leány koszorúja” vonatkozó becses közleményt jövő számunk hozandja. — Köszönet érte!!

— **B.-Csabára.** Leveléről ujdonsági rovatunkban emléksznük meg. — Ha ez előtti két számunkat átnézte, meggyőződhetett arról, hogy egyik levele a napi események közlése végett maradt el. — Elnézését kérjük.

Kiadó-tulajdonos és felelős szerkesztő:
Dobay János.

Anatherin szájviz

dr. POPP J. G. cs. k. udv. fogorvostól Bécsben, Stadt, Bognergasse 2 sz. 1 forint 40 krajczáros palackokban, legjelesebb szer csúszos fogfájás, a foghús gyúladása, daganata és kibebzése ellen; feloldja a meglévő fogkövet s gátolja annak újraalakulását, megerősíti a mozgó fogakat a foghús megszilárdítása által; s midőn a fogakat és foghúst minden ártalmas anyagtól megtisztítja, a szájnak kellemes frisséget kölcsönöz, eltávolítja a száj rossz bűzét csak rövid ideig használat után is.

Anatherin fogpép

dr. POPP J. G. cs. kir. udv. fogorvostól Bécsben. E készítmény megőrzi a lehellet frissességét és tisztaságát, azon kívül arra is szolgál, hogy a fogaknak vakító fehérséget kölcsönözzön, azok romlását gátolja s a foghúst megerősítse.

Növény-fogpora.

Annyira tisztítja a fogakat, hogy naponta használatával által nemcsak az annyira kellemetlen borkó távolított el, hanem a fogak glazurja és fehérsége is mindinkább gyarapodik. — Egy doboz ára 63 kr. o. e.

Raktárak:

Gyulán: Orley István és Winkler Ferencz gyógyszerészeknél.
Bécsben: Benedikty József gyógyszerésznél.
Csabán: Varsagh Béla
Simandon: Csiky M.
Sarkodon: Trajánovics Ágoston gyógyszer-nél.
Oroshazán: Medveczky K. gyógyszerésznél.
Pankotán: Tausi C.
Mező-Berényben: Narezisz János gyógyszerésznél.
Gyulán: Szmétán Fülöp fűszerkereskedésben.

82) 7—26

Dr. Handler Mór

orvos- és sebész-tudor, szülész és szemész

gyógyít gyökeresen fényes és tartós siker biztosítása mellett mindennemű

Titkos betegségeket,

- 1) az önfertőzésnek minden következményeit, u. m.:
65) magömléseket, 12—12
az ingerlékeny gyengeséget, az ondófolysást, különösen a
tehetetlenséget
(elgyengült férfierőt)
- 2) húgyesőfolyásokat (még oly idültéket is), a nemzörések bujakóros fekélyeit és másodrendű bujakórt minden alakjaiban és elcsufításaiiban.
- 3) húgyesőszerűségeket.
- 4) fris és idült nyákfolyásokat nőknél, az ugynevezett fehérfolysást, és az onnan eredő magtalan-ságot,
- 5) borkiütéseket,
- 6) a húgyhólyag betegségeit és mindennemű vizelési nehézségeket.

Rendel naponként: délelőtt 10 órától 1-ig, délután 3 órától 5-ig, és este 7 órától 8-ig.
Lakik Pesten, belváros, kigyó-utca 2. sz. a., kigyó-és városház-utca sarkán, (Rottenbiller-féle házban)
I. emelet, bemenet a lépcsőn.

■ Díjjal ellátott levelekre azonnal válasz adatik és a gyógyszerek megküldetnek. ■

Uferbach József

üvegkereskedésben Gyulán egy tanonc kedvező feltételek mellett felvétetik. 94 2—3

A jelenlegi aratási időnyre a t. cz. gáz-daközönség ezennel figyelmessé tétetik a N.-Várad melletti Rév vasuti állomás közelében levő

Bárodtsági köszönre,

mely kitünő voltánál és jeles fűtő erejénél fogva mindenféle tüzelésre legalkalmasabbnak bizonyult.

Netaláni megrendelések végett tudakozódhatni

Glaser Károly

90) 3 orvos urnál Gyulán.

Cséplőgépek.

A legjobb és legujabb, czélszerűnek bizonyult szerkezettel óránként annyit csépelnek, mint 3 ember egy nap alatt 135 frt osztr. ért. bankjegyéért bérmentes szállítással Gyulára vagy a megyének más vasuti állomásához jótállás mellett a kísérleti idő alatt; Mayfarth Ph. és társa gépgyárában Majnai-Frankfurtban.

■ Megbízható ügynökök kivánatosak. 55) 4—7

Házladás.

Gyula m.-városában a kántor utcában fekvő s néh. özv. Krausz Jánosné hagyatékához tartozó ház f. 1874-ik évi augusztus 15-én d. u. 4 órakor a helyszínen tartandó önkéntes árverésen eladatni fog.

A feltételek Szigethy Lajos ügyvéd urnál megtekinthetők. 95 2—3

Mezőgazdáknak

legszebb káposzta repcevetőmag kisebb s nagyobb mennyiségben 1—3
Petrovics Demeter
vésztői lakosnál kapható. 97) 1—3

A békési ref. egyház előjárása által a város közelében fekvő, egyébiránt a real-gymnasium alapjához tartozó 300 oszt. hold föld, f. 1874-ik évi okt. 1-től számítandó 9 évre egy tagban, vagy részletekben haszonbérbe adatik. — Az árverés f. évi aug. 23-án fog megtörténni, a feltételek megtekinthetők, a gondnoki hivatalnál.

Korcsmáltatási jog bérbeadása.

Gyoma község korcsmáltatási joga két korcsma helyiséggel együtt a f. 1874. évi Szt.-Mihály napjától számítva 3 évre haszonbérbe kiadó. Az árverés f. é. szeptember hó 6-ik napjának délutáni 3 órájára tüzetik ki a község házában. A feltételek alulirt előjárásnál megtudhatók. 97) 1—3

Gyoma község előjárása.

Gépczérna, olaj és varrógép-készlet kapható.

Mindenféle valódi amerikai varrógépek, u. m.

Wheler és Wilson,
Howe, — Singer,
Little Wanzer, 98) 1—20
Vileox és Gibbs

gyári áron, 5 évi jótállás, mérsékelt részletfizetés és díjmentes oktatás mellett kapható; ugyszinté vidéki megrendelések gyorsan és pontosan teljesítetnek

Kálmán Zsigmond férfi-ruha raktárában Gyulán.

Javításokat elvállal Strusch György úr.

Hirdetmény.

A b.-csabai közbirtokosság részéről közhírré tétetik, miszerint mindazok, a kik a közbirtokosság által építendő egy 35 ürhelyiségből álló emeletes ház, kőmives, ács, faanyag, asztalos, lakatos, mázoló, bádogos és üveges munkájának, a költségvetésben előirt áron alóli előállítására vállalkozni kívánnak, hogy e tekintetben zárt ajánlataikat 10 száztóli bánatpénz melléklése mellett folyó évi augusztus hó 28-ik napjáig a közbirtokosság pénztári hivatalánál — a hol az erre vonatkozó költségvetés a hivatalos órák alatt mindenkor megtekinthető — benyujtsák. 101) 1—2

D'Alfieri gyógyszer

eltávolít gyorsan, kellemesen és biztosan káros behatás nélkül a testre, és a szokásos életmódnak változtatása nélkül mindenféle nemi betegségeket és azok behatását. — Nem teljesen gyógyított vagy idült (harmad fokú) betegségeknél a gyógyítás 8—10 napot vesz csak igénybe. — Siker biztosítottik.

Ára használati utasítással 5 frt, és egyedül kapható e cím alatt:
E. GIEBEL
100) Berlin, Schützenstrasse 32
Utánvétellel nem küldhető.

300—500 darab ürüt őszi legeltetés-és téli tartásra elfogad a kötegyáni határ tarjáni pusztáján

Popp Alajos.

Értekezhetni a fenti cím alatt Gyulán szóval vagy levél által. 102) 1—3